

**Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С. Сковороди**

ЛОГОПЕДІЯ

(поглиблений рівень)

**Блок дисциплін вільного вибору
для здобувачів ОР “БАКАЛАВР”**

Кафедри, які забезпечують викладання навчальних дисциплін даного блоку:

- Кафедра спеціальної педагогіки

- Кафедра здоров'я людини, реабілітології та спеціальної психології

Дисципліни, які входять до блоку:

- Основи репродуктивного здоров'я і планування сім'ї
- Формування мовлення в онтогенезі. Причини та механізми виникнення порушень розвитку дитини
- Практикум з корекції звуковимови
- Жестова мова
- Нетридиційні методики в логокорекційній роботі
- Система корекційної роботи з дітьми з РАС
- Голосова культура логопеда
- Логопедичний масаж
- Логопсихологія. Практикум з корекції заїкання

Дисципліни, які входять до блоку:

II КУРС

- Основи репродуктивного здоров'я і планування сім'ї
- Формування мовлення в онтогенезі. Причини та механізми виникнення порушень розвитку дитини
- Практикум з корекції звуковимови

Основи репродуктивного здоров'я і планування сім'ї

Викладач: кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології

Щербак Ірина Миколаївна

*На вивчення навчальної дисципліни відводиться 5 кредитів
ЄКТС 150 годин*

Мета та завдання навчальної дисципліни:

Метою викладання навчальної дисципліни надати інформацію щодо збереження та збільшення резервів репродуктивного здоров'я, сформуванню у студентів світогляд щодо систематичного зміцнення репродуктивного здоров'я, сформуванню вміння та навички виконання моніторингу репродуктивного здоров'я, сформуванню поняття щодо готовності створювати сім'ю.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

навчити основам репродуктивного здоров'я, що передбачає формування у студентів знань про: поняття репродуктивного здоров'я та способи планування сім'ї, моніторинг репродуктивного здоров'я

Силабус дисципліни за посиланням:

<http://hnpu.edu.ua/uk/division/kafedra-specialnoyi-pedagogiky>

Основи репродуктивного здоров'я і планування сім'ї

Під час вивчення дисципліни

Дізнаєтесь:

- Значення репродуктивного здоров'я для планування сім'ї, фактори, які впливають на нього.
- Функції сім'ї.
- Вплив економічного та соціального середовища на бажання молоді створювати сім'ї.
- Поняття про венеричні хвороби, їх профілактика.
- Поняття про контрацепцію, її види.
- Значення статевого виховання в сім'ї та закладах освіти, в тому числі і спеціальних закладах
- Шляхи покращення репродуктивного здоров'я молоді.
- Медико-генетичні центри, їх значення для планування сім'ї.
- Медико-генетичне консультування. Причини безпліддя. Профілактика безпліддя.

Навчитесь:

- зберігати власне репродуктивне здоров'я в сучасних умовах, основам планування сім'ї проводити виховні заходи в закладах освіти на тему "Репродуктивне здоров'я".

Формування мовлення в онтогенезі, причини та механізми виникнення порушень розвитку дитини

Викладач: доц. Туренко Наталія Миколаївна

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3,5 кредити ЄКТС 105 годин

Мета та завдання навчальної дисципліни:

Метою викладання навчальної дисципліни «Формування мовлення в онтогенезі, причини та механізми виникнення порушень мовлення» є формування у здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти знань про процес розвитку мовлення, причини та види та механізми розвитку порушень мовлення у дітей раннього та дошкільного віку в онтогенезі та при дизонтогенезі, внаслідок травм та захворювань.

Основними завданнями вивчення дисципліни:

Основними завданнями вивчення дисципліни «Формування мовлення в онтогенезі, причини та механізми виникнення порушень мовлення» є набуття уявлень про процес становлення та розвитку мовлення у дітей від народження до семи років при нормотиповому розвитку та при його порушеннях, формування вміння розуміти вікові і індивідуальні особливості розвитку мовлення у різні вікові періоди в нормі та при різних видах порушень, вміння своєчасно виявляти порушення мовлення та фактори ризику розвитку таких порушень.

Силабус дисципліни за посиланням:

<http://hnpu.edu.ua/uk/division/kafedra-specialnoyi-pedagogiky>

Формування мовлення в онтогенезі

Під час вивчення дисципліни

Дізнаєтесь:

- мовленнєвий онтогенез та причини появи дизонтогенезу у дітей;
- причини появи порушень в розвитку дітей до 7 років;
- строки появи перших звуків, слів, речень у дітей дошкільного віку в нормі та при порушеннях;
- методи розвитку мовлення у дітей у різні вікові періоди;

Навчитесь:

- розрізняти нормальний і порушений мовленнєвий розвиток ;
- виділяти причини порушень розвитку дітей;
- підбирати ігри, вправи, засоби розвитку мовлення дітей;

Причини та механізми виникнення порушень розвитку дитини

Викладач: кандидат медичних наук, доцент, викладач кафедри здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології

Луценко Олена Володимирівна

На вивчення навчальної дисципліни відводиться

3,5 кредити ЄКТС 105 годин.

Мета завдання навчальної дисципліни:

Метою вивчення дисципліни є формування у здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти уявлень про порушення розвитку у дітей, їх етіологію та патогенез

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- Формування у здобувачів наукового підходу до розуміння психологічних механізмів порушення психічних процесів;
- Розкрити сутність понять «норма» і «порушення» в розвитку дитини;
- Навчити розрізняти види порушень психічного розвитку дітей.

Силабус дисципліни за посиланням:

<http://hnpu.edu.ua/uk/division/kafedra-specialnoyi-pedagogiky>

Причини та механізми виникнення порушень розвитку дитини

Під час вивчення дисципліни

Дізнаєтесь:

- про нормотиповий та порушений розвиток у дітей;
- норми психічного розвитку дітей від народження до шкільного віку;
- види порушеного розвитку у дітей, їх характеристику.

Навчитесь:

- Розпізнавати психологічні ознаки порушень психічного розвитку в дитячому віці і використовувати методи психодіагностики при роботі з дітьми.

Практикум з корекції звуковимови

Викладач: кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри спеціальної педагогіки

Сінопальнікова Наталія Миколаївна

***На вивчення навчальної дисципліни відводиться 5 кредитів
ЄКТС 150 годин***

Мета та завдання навчальної дисципліни:

Метою вивчення навчальної дисципліни є забезпечити практичну готовність здобувачів з виховання правильних і гальмування неправильних артикуляційних навичок за допомогою системи педагогічного впливу.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- поглибити знання здобувачів щодо механізмів і причин порушень звуковимови;
- вивчити механізми артикуляції і механізми утворення звуків;
- ознайомити з методиками постановки звуків.

Силабус дисципліни за посиланням:

<http://hnpu.edu.ua/uk/division/kafedra-specialnoyi-pedagogiky>

Практикум з корекції звуковимови

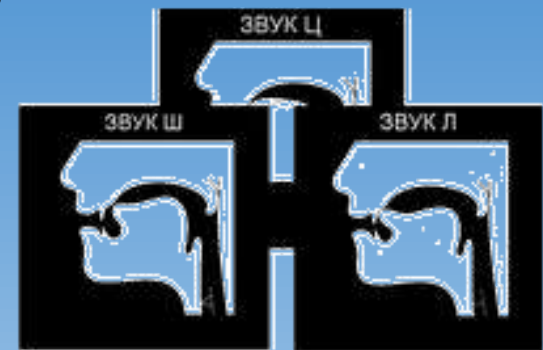
Під час вивчення дисципліни

Дізнаєтесь:

- анатомію та фізіологію мовлення, механізми звукоутворення;
- класифікацію звуків фонетичної системи української мови;
- симптоматику порушень звуковимови за різних мовленнєвих порушень;
- особливості обстеження звуковимовної сторони мовлення;
- послідовність логопедичної роботи;
- види порушень вимови звуків різних фонетичних груп;
- корекційні заходи з подолання порушень звуковимов.

Навчитесь:

- класифікувати звуки за фонетичними групами;
- обстежувати звуковимовну сторону мовлення;
- застосовувати на практиці сучасні методики з подолання порушень звуковимови;
- організовувати комплексну роботу з корекції звуковимови.

Дисципліни, які входять до блоку:

ІІІ КУРС

- **Жестова мова**
- **Нетрадиційні методика в логокорекційній роботі**
- **Система корекційної роботи з дітьми з РАС**

Жестова мова

Викладач: старший викладач
кафедри спеціальної педагогіки
Козачок Надія Олексіївна

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 5 кредитів ЄКТС 150 годин

Мета та завдання навчальної дисципліни:

Метою вивчення навчальної дисципліни є оволодіння теоретичними знаннями навчання та виховання дітей з недоліками слуху, формування професійних умінь і навичок, оволодіння навичками комунікації дітей з вадами слуху – дактилологією та жестовим мовленням, розвиток креативних здібностей студентів і прагнення їх до самовдосконалення.

Основні завдання вивчення дисципліни:

- розкрити теоретико-методологічні основи сурдопедагогіки;
- познайомити з особливостями розвитку різних груп осіб з недоліками слуху порівняно з нормою;
- розглянути психолого-педагогічні аспекти виховання і навчання дітей в з позиції особисто-діяльнісного підходу;
- розкрити суть принципів, завдань, змісту, методів і форм виховання і навчання дітей з порушеннями слуху;
- показати новітні досягнення і перспективи розвитку сурдопедагогіки і суміжних з нею дисциплін.

Силабус дисципліни за посиланням:

<http://hnpu.edu.ua/uk/division/kafedra-specialnoyi-pedagogiky>

Жестова мова

Під час вивчення дисципліни

Дізнаєтесь:

- про класифікацію дітей з вадами слуху;
- особливості розвитку, навчання і виховання школярів з порушеннями слуху з урахуванням ступеню порушення слухової функції;
- своєрідність їх розвитку мовлення;
- про основні проблеми шкільної сурдопедагогіки;
- дактилологію та основи жестової мови.

Навчитесь:

- визначати ступінь порушення слуху за медичною документацією;
- складати плани уроків, робити наочність;
- використовувати різні прийоми та методи в навчанні та вихованні глухих та слабочуючих школярів;
- дактилювати слова і речення, спілкуватися жестовою мовою.

Нетрадиційні методики в логокорекційній роботі

Викладач: старший викладач *Райчук Марина Іванівна*
На вивчення навчальної дисципліни відводиться 6 кредитів
ЄКТС 180 годин

Мета та завдання навчальної дисципліни:

формувати у студентів систему знань та умінь про сучасні нетрадиційні та авторські методики і технології логопедичного впливу на мовленнєву діяльність дітей різних нозологій та застосування практичних навичок у корекційно-компенсаторній роботі з дітьми, які мають психофізичні порушення.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- формувати загальні компетентності: інформаційно-комунікаційну, самоосвітню, креативну, міжособистісної взаємодії;
- формувати фахові компетентності: організаційну, тероктикометодологічну, психолого-педагогічну, методичну, спеціальнопедагогічну, спеціально-методичну, діагностико-корекційну, логодіагностичну, логокорекційну.

Силабус дисципліни за посиланням:

<http://hnpu.edu.ua/uk/division/kafedra-specialnoyi-pedagogiky>

Нетрадиційні методики в логокорекційній роботі

Під час вивчення дисципліни

Дізнаєтесь:

- сучасні методи корекційно-реабілітаційної роботи з розвитку і корекції мовлення дітей з особливими освітніми потребами;
- нові прогресивні авторські технології логопедичного впливу на стан артикуляційної моторики, засоби її покращення.

Навчитесь:

- розуміти психологічні особливості розвитку дітей з різними типами мовленнєвих порушень;
- здійснювати раціональний вибір нетрадиційних та авторських методик логопедичного впливу;
- здійснювати корекційний вплив з урахуванням психофізичних, вікових особливостей та індивідуальних потреб осіб.

Система корекційної роботи з дітьми з РАС

Викладач: кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри спеціальної педагогіки

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 6 кредитів ЄКТС 180 годин

Мета та завдання навчальної дисципліни:

Метою вивчення навчальної дисципліни є забезпечити теоретичну і практичну готовність здобувачів до здійснення психокорекційної роботи з дітьми з розладами аутистичного спектру.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- вивчення особливостей розвитку осіб з розладами аутистичного спектру;
- дослідження специфіки особистісного і соціального розвитку дітей з розладами аутистичного спектру;
- виявлення шляхів і механізмів компенсації та корекції вторинних відхилень у дітей з РАС;
- створення адекватних і ефективних корекційних програм для дітей з РАС;
- аналіз досягнень у теорії та практиці вітчизняної та зарубіжної спеціальної освіти з проблеми розвитку дітей з РАС.

Система корекційної роботи з дітьми з РАС

Під час вивчення дисципліни

Дізнаєтесь:

- характерні прояви РАС;
- як сприймають оточуючий світ діти з РАС;
- підходи до розвитку дітей з РАС;
- прикладні технології психокорекційної роботи з дітьми з РАС;
- принципи психокорекційної та розвиткової діяльності з дітьми з РАС в закладах освіти та родині.

Навчитесь:

- аналізувати поведінку дітей з РАС на основі отриманих даних розробляти стратегії навчання та корекційної роботи;
- розуміти психологічні особливості дітей з РАС;
- проводити заняття та корекційні заходи для дітей з РАС.

Дисципліни, які входять до блоку:

IV КУРС

- **Голосова культура логопеда**
- **Логопедичний масаж**
- **Логопсихологія. Практикум з корекції заїкання.**

Голосова культура логопеда

Викладач: доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри спеціальної педагогіки

Перетяга Людмила Євгенівна

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 5 кредитів ЄКТС 150 годин

Мета та завдання навчальної дисципліни:

Метою вивчення навчальної дисципліни є підготовка майбутніх логопедів до правильного та ефективного використання голосу у процесі професійної діяльності.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- розширити знання майбутніх логопедів про голос як інструмент професійної діяльності;
- сформуванню в майбутніх логопедів ціннісне ставлення до голосу, від стану та працездатності якого залежить якість засвоєння знань учнями та професійне довголіття;
- навчити правильно та ефективно використовувати голос у професійній діяльності;
- ознайомити з інформаційними можливостями голосу та навчити розпізнавати емоційний стан оточуючих по звучанню їх голосу з метою досягнення кращої взаємодії.

Силабус дисципліни за посиланням:

<http://hnpu.edu.ua/uk/division/kafedra-specialnoyi-pedagogiky>

Голосова культура логопеда

Під час вивчення дисципліни

Дізнаєтесь:

- анатомію та фізіологію голосомовного апарату;
- основні види порушень голосу, причини їх виникнення;
- інформаційні особливості звучання голосу;
- правила підтримання голосу у здоровому та працездатному стані;

Навчитесь:

- контролювати власний емоційний стан з метою недопущення виникнення проблем з голосом;
- активно використовувати резонаторні можливості власного голосового апарату;
- володіти педагогічними якостями голосу в повному обсязі;
- активно використовувати інтонаційні засоби виразності;
- підтримувати голосовий апарат у здоровому та працездатному стані.

Логопедичний масаж

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 5 кредитів ЄКТС 150 годин

Мета та завдання навчальної дисципліни:

Метою викладання навчальної дисципліни «Логопедичний масаж» є формування у здобувачів першого (бакалаврського) рівня системи теоретичних знань та практичних умінь у застосуванні різних видів логопедичного масажу, в корекційній роботі з дітьми з порушеннями мовлення.

Основними завданнями вивчення дисципліни є

- ознайомити з теоретичними основами застосування логопедичного масажу в корекції мовленнєвих порушень;
- навчити застосовувати прийоми логопедичного масажу в залежності від стану м'язового тону особи, яка підлягає корекційному впливу.

Силабус дисципліни за посиланням:

<http://hnpu.edu.ua/uk/division/kafedra-specialnoyi-pedagogiky>

Логопедичний масаж

Під час вивчення дисципліни

Дізнаєтесь:

- Про сутність технології логопедичного масажу, види логопедичного масажу при різних порушеннях мовлення;
- Про обладнання та засоби логопедичного масажу, умови їх використання, зберігання та експлуатації.
- Технологію виконання тонізуючого та розслаблюючого логопедичного масажу.

Навчитесь:

- Визначати тонус м'язів артикуляційного апарату;
- Виконувати техніку розслаблюючого та тонізуючого логопедичного масажу.

Логопсихологія

Викладач: кандидат педагогічних наук, доцент кафедри спеціальної педагогіки

Міщенко Оксана Анатоліївна

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3,5 кредити ЄКТС 105 годин

Мета та завдання навчальної дисципліни:

Метою вивчення навчальної дисципліни є ознайомлення здобувачів з основними закономірностями психічного розвитку в онтогенезі й особливостями психічного розвитку дітей з порушеннями мовлення та психокорекційною роботою з ними.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- вивчення закономірностей та особливостей психічного розвитку осіб з порушеннями мовлення ;
- дослідження специфіки особистісного і соціального розвитку дітей з мовленнєвою патологією;
- вивчення впливу мовленнєвих розладів на психічний розвиток дитини;
- поглиблене дослідження механізмів порушень психічного розвитку в дітей з порушеннями мовленнєвої діяльності;
- розробка психолого-педагогічних технологій ранньої профілактики, діагностики, виявлення й усунення порушень психічного розвитку в дітей з вадами мовлення;
- виявлення шляхів і механізмів компенсації та корекції вторинних відхилень;
- створення адекватних і ефективних корекційних програм психологічної роботи з дітьми, що мають порушення мовлення;
- аналіз досягнень у теорії та практиці вітчизняної та зарубіжної логопсихології.

Силабус дисципліни за посиланням:

<http://hnpu.edu.ua/uk/division/kafedra-specialnoyi-pedagogiky>

Логопсихологія

Дізнаєтесь:

- історію становлення логопсихології як науки;
- закономірностей та особливостей психічного розвитку осіб з порушеннями мовлення;
- про вплив мовленнєвих розладів на психічний розвиток дитини;
- психолого-педагогічних технологій ранньої профілактики, діагностики, виявлення й усунення порушень психічного розвитку в дітей з вадами мовлення.

Навчитесь:

- досліджувати механізми порушень психічного розвитку в дітей з порушеннями мовленнєвої діяльності;
- виявляти шляхи і механізми компенсації та корекції вторинних відхилень;
- створювати корекційні програми психологічної роботи.

Силабус дисципліни за посиланням:

<http://hnpu.edu.ua/uk/division/kafedra-specialnoyi-pedagogiky>

Практикум з корекції заїкання

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3,5 кредити ЄКТС 105 годин

Мета та завдання навчальної дисципліни:

Метою викладання навчальної дисципліни «Практикум з корекції заїкання» є формування у здобувачів першого (бакалаврського) рівня системи практичних умінь за основними напрямками корекційної роботи із заїкуватими.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- закріплення знань про основні напрями корекційної роботи із заїкуватими;
- навчання виконанню вправ для регуляції м'язового тону тіла заїкуватого, формування фонаційного дихання, розвитку координації слова та ритмізованого руху, формування плавності мовлення.

Практикум з корекції заїкання

Під час вивчення дисципліни

Дізнаєтесь:

- Про основні напрями корекційної роботи із дітьми, що страждають заїканням;
- Класифікацію вправ, які входять до складу кожного з напрямів корекційної роботи.

Навчитесь:

- Виконанню ігор та вправ, спрямованих на нормалізацію м'язового тону заїкуватого, розвиток моторних функцій, формування фонаційного дихання тощо.

